

· [Avrupa Merkez Bankası \(ECB\) Ne Zaman Kurulmuştur?](#)

1 Haziran 1994 tarihinde Frankfurt'ta kurulan ve amacı **Ekonomik ve Parasal Birliğin (EMU)** üçüncü aşaması (**1 Ocak 1999- en geç 30 Haziran 2002**) için gerekli yapısal, yasal ve teknik alt yapı çalışmaları ve ön hazırlıkları tamamlamak olan **Avrupa Para Enstitüsü**, **1 Haziran 1998** tarihinden itibaren görevlerini ECB'ye devrederek tasfiye edilmiştir. ECB **1 Temmuz 1998** tarihinden itibaren resmi olarak görevine başlamıştır. ECB'nin kurulması ile EMU'nun ve **Avrupa Merkez Bankaları Sistemine (ESCB)** geçiş hazırlıklarının tamamlanması sorumluluğu ECB'ye geçmiştir.

Nihai hedefi Euro Bölgesinde fiyat istikrarını sağlamak olan ECB Yönetim Konseyi, ilk toplantısını **2 Haziran 1998** tarihinde, **ECB Başkanı Wim Duisenberg** yönetiminde yapmıştır. ECB resmi olarak Euro Bölgesi para politikasını 1 Ocak 1999 tarihinden itibaren yürütmeye başlamıştır.

· [EUROSİSTEM Ne Demektir?](#)

EUROSİSTEM, ECB ile EMU'nun üçüncü aşamasından itibaren ortak para birimi olarak euroyu benimseyen 11 ülkenin **Ulusal Merkez Bankalarından (NCBs)** oluşmaktadır (**Banque Nationale de Belgique, Deutsche Bundesbank, Banco de Espana, Banque de France, Central Bank of Ireland, Banca d'Italia, Banque Centrale du Luxembourg, De Nederlandsche Bank, Oesterreichische Nationalbank, Banco de Portugal, Suomen Pankki Finlands Bank**). EUROSİSTEM, ECB'nin Yönetim Konseyi ve Yürütme Kurulu tarafından yönetilmektedir. EUROSİSTEM, Federal Reserve gibi federal bir sistemdir.

· [EUROSİSTEM'in Şeffaflığı ve Güvenilirliği Nasıl Sağlanacaktır?](#)

EUROSİSTEM'in Yönetim Konseyi 15 günde bir toplanmaktadır. ECB Başkanının her ay ilk Yönetim Konseyi toplantısını takiben yapılan basın toplantısında, Euro Bölgesi para politikası, finansal gelişmeler ve spesifik para politikası kararları ile ilgili Konsey görüşlerini ifade etmesinden sonra "**Introductory Statement of the President**" isimli bildiri basına dağıtılmaktadır. Toplantı sonunda sorulan sorular ayrıca ECB Başkanı tarafından cevaplandırılmaktadır. Ayrıca, EUROSİSTEM'in bilançosu Ocak 1999 tarihinden itibaren haftalık olarak yayımlanmaya başlamıştır.

· [Avrupa Merkez Bankaları Sistemi \(ESCB\) Ne Demektir?](#)

ESCB, ECB ve EUROSİSTEM'e üye NCBs'a ek olarak, EMU'nun üçüncü aşamasında euroyu benimsemeyen **Avrupa Birliği (AB)** üyesi ülkelerin NCBs'ından (**Danmarks Nationalbank, Sveriges Riksbank, Bank of England, Bank of Greece**) oluşan sistemdir. ESCB, ECB Yönetim Konseyi ve Yürütme Kurulu ve üçüncü bir karar alma organı olan Genel Konsey tarafından yönetilmektedir.

· [ECB'nin Organları Nelerdir?](#)

ECB'nin Yönetim Konseyi, Yürütme Kurulu ve Genel Konsey olmak üzere üç organı bulunmaktadır. (**Ek Tablo 1**)

ECB Yönetim Konseyi; EMU'ya üye ülkelerin NCBs Başkanları ile ECB Yürütme Kurulu üyelerinden oluşmaktadır ve Topluluğun para politikasını belirlemekle görevlidir. **EUROSİSTEM'in en önemli ve en üst karar verme organıdır.** AB Konseyi Başkanı ve AB Komisyonu temsilcisi ECB Yönetim Konseyi toplantılarına katılabilir.

ECB Yürütme Kurulu, EMU'ya üye ülke Hükümet veya Devlet Başkanları tarafından seçilen bir Başkan, Başkan Yardımcısı ve dört üyeden oluşmaktadır ve Yönetim Konseyince tanımlanmış Euro Bölgesi para politikasını yürütmektedir.

ECB Genel Konseyi, ECB Başkanı, Başkan Yardımcısı ve AB'ye üye ülkelerin NCBs Başkanlarından oluşmaktadır ve EMU'ya katılan, katılmayan AB ülkeleri arasındaki para politikasını koordine etmektedir. AB Konseyi Başkanı ve AB Komisyonu temsilcisi, ECB Genel Konseyi toplantılarına katılabilir.

· **ECB Başkan, Başkan Yardımcısı ve Yürütme Kurulu Üyeleri Kimlerdir ve Görevleri Nelerdir?**

ECB Tüzüğüne göre ECB başkanı **William Duisenberg (Hollanda)**, Yürütme Kurulu, Yönetim Konseyi ve Genel Konseyin başkanıdır. Başkan ayrıca, Dış İlişkiler, Genel Sekreterlik ve İç Denetimden sorumludur.

Başkan Yardımcılığına getirilen **Christian Noyer (Fransa)**, Başkan Vekili olma görevinin yanısıra Personel, Hukuk ve Middle Office bölümlerinden sorumludur.

ECB'nin dört Yürütme Kurulu üyesi; **Eugenio Domingo Solans (İspanya)**, İstatistik, Banknot ve Bilgi Sistemlerinden sorumludur. **Sirkka Hamalainen (Finlandiya)**, Operasyonel Sorunlar, Kontrol ve Organizasyondan sorumludur. **Otmar Issing (Almanya)**, Ekonomi ve Araştırmadan sorumludur. **Tommaso Padoa Schioppa (İtalya)**, Avrupa ve Uluslararası İlişkiler ile Ödeme Sistemleri ve Gözetimden sorumludur.

· **ESCB'nin Görevleri Nelerdir?**

Maastricht Antlaşmasının (MA) 105(1) Maddesine göre, ESCB'nin birincil amacı fiyat istikrarını sağlamaktır. ESCB, Euro Bölgesinde tek para politikasından (**single monetary policy**) sorumludur. MA'nın 105(2). Maddesine göre ; EMU'nun üçüncü aşamasında ESCB'nin temel görevleri;

- o **Tek Para Politikasını tanımlamak ve uygulamak,**
- o **MA'nın 109. Maddesi çerçevesinde döviz işlemlerini yürütmek,**
- o **EMU'ya katılan üyelerin resmi döviz rezervlerini tutmak ve yönetmek,**
- o **Ödeme sistemlerinin etkin işlemlerini sağlamak,**
- o **Likiditeyi sağlamaktır.**

· **ECB'nin Bağımsızlığına İlişkin Düzenlemeler Nelerdir?**

ESCB bağımsız bir sistem olup, karar verme organlarından hiçbirisi sistem haricindeki kurumlardan talimat almayacaktır. AB veya onun herhangi bir üyesi ECB karar organlarına hiç bir şekilde müdahalede bulunamayacaktır. MA ile de sistemin bağımsızlığını garantilemek amacıyla ECB Başkanına tekrar yenilenmeyen 8 yıllık hizmet süresi verilmiştir. Benzer uygulamalar Yönetim Konseyinin diğer üyeleri için de geçerlidir (NCBs Başkanları). Bu çerçevede ESCB'nin kurulmasına kadar geçen sürede MA'nın 109. Maddesine göre NCBs statülerinde gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Buna göre NCBs başkanlarının en az 5 yıllık bir süre için seçilmesi öngörülmüştür.

MA'nın 107. Maddesine göre ECB, NCBs ve bunların karar organları görev ve yükümlülüklerini yerine getirirken, hiç bir şekilde Topluluğun ve ulusal hükümetlerin kurum ve organlarından talimat almayacaklardır. ECB ve NCBs görevlerini yerine getirirken Topluluğun kurum ve organları ile EMU'ya katılan üye ülke hükümetlerinden de talimat almayacaklardır.

· **ECB'de Kaç Kişi Çalışmaktadır?**

Şu anda ECB'nin yaklaşık 600 çalışanı bulunmaktadır. Bu sayının 1999 yılı sonuna kadar yaklaşık olarak 750 kişiye ulaşması beklenmektedir

· **ECB Tüzüğüne Göre Kaç Adet Alt Komite Kurulmuştur?**

ECB tüzüğüne göre ESCB'nin çalışmalarına yardımcı olmak üzere **13 adet Alt Komite** oluşturulmuştur. Alt Komiteler, ECB ve NCBs üyelerinden meydana gelmiştir. Söz konusu Komiteler 3 yıllık geçiş dönemi sonunda tekrar gözden geçirilecektir. Alt Komiteler;

- o Muhasebe ve Parasal Gelirler,
- o Bankacılık Gözetim,
- o Banknot,
- o Dış İletişim,
- o Enformasyon Teknolojisi,
- o İç Denetim,
- o Hukuk İşleri,
- o Piyasa İşlemleri,
- o Para Politikası,
- o Ödemeler ve Mutabakat Sistemleri,
- o İstatistik,
- o Bütçe,
- o Uluslararası İlişkiler.

· [ECB'nin Yönetim Konseyi ve Genel Konseyi Hangi Aralıklarla Toplanmaktadır?](#)

Yönetim Konseyi EMU'nun üçüncü aşamasının (1999-2001) birinci yılında (1999) her 15 günde bir perşembe günleri toplanmaktadır. ECB, genel kural olarak ayda bir kez de basın toplantısı düzenlemektedir. Genel Konsey toplantıları ise, EMU'nun üçüncü aşaması süresince, üç ayda bir Yönetim Konseyi toplantısı ile aynı günde yapılacaktır.

· [ECB'nin İşleyişine İlişkin Yapılan Son Düzenlemeler Nelerdir?](#)

7 Temmuz 1998 tarihinde ECB Yönetim Konseyi tarafından bir Tüzük hazırlanarak Topluluk Resmi Gazetesinde yayımlanmıştır. Söz konusu Tüzük, ECB Yürütme Kurulu ile Yönetim Konseyi arasındaki ilişkileri, oylama esaslarını, raporlama ve yıllık hesapları, ECB'nin hukuki enstrümanları gibi konuları düzenlemekte olup, Topluluğu kuran Antlaşmaya ek olarak yürürlüğe girmiştir. Genel Konseyin işleyişine ilişkin Tüzük, Eylül ayında yürürlüğe girmiştir.

· [ECB'nin ve Euro Bölgesinin Uluslararası Kuruluşlar ile İlişkisi Nasıl Olacaktır?](#)

1998 Aralık ayında yapılan Viyana Zirvesinde Topluluğun EMU ile ilgili konularda dış temsili ile ilgili kararlar alınmıştır. Buna göre ECB Başkanı, G-7 Maliye Bakanları ve Governörleri Grup Toplantılarına EMU ile ilgili konularda katılacaktır. Topluluğu EMU ile ilgili konularda bakan düzeyindeki toplantılarda ECOFIN başkanı temsil edecektir. ECOFIN Başkanının EMU üyeleri dışındaki bir ülkeden olması halinde de EMU 11 Grup Başkanı toplantıya katılacaktır.

ECB Başkanı G-10 toplantılarına da katılmaktadır. The Bank for International Settlements, Basle (BIS) ve OECD toplantılarına da ECB temsilcileri katılabilmektedirler. OECD çalışmalarına ECB'nin katkıda bulunmasını sağlamak amacıyla, ECB ve OECD arasında resmi bir düzenleme yapılması çalışmaları da sonuçlanmak üzeredir. Aynı zamanda ECB, diğer merkez bankaları ile de ikili ilişkiler kurabilir.

ECB'ye IMF tarafından "**Observer Status**" verilmiştir. Buna göre Şubat 1999 tarihinde ECB Başkanı tarafından gözlemci statüsüyle IMF **nezdinde ECB daimi temsilcisi** atanmıştır. Temsilci aşağıdaki konularda IMF yönetim kurulu toplantılarına gözlemci olarak katılmaktadır.

- o IMF'in 4. Maddesi kapsamında Euro Bölgesinin genel para ve döviz politikası,

- o Yine 4. Madde kapsamında, Euro Bölgesi ülke devletlerinin bireysel politikaları,
- o Uluslararası para sisteminde euronun rolü,
- o Dünya ekonomisine bakış,
- o Uluslararası sermaye piyasaları raporları,
- o Dünya piyasaları ve ekonomik gelişmeler.

· [ECB'nin Oylama Politikası Nedir?](#)

ECB Yönetim Konseyi ve Yürütme Kurulunda üyelerin üçte iki çoğunluğu ile karar alınmaktadır ve her üyenin bir oy hakkı bulunmaktadır. Çoğunluğun sağlanamaması halinde, Başkanın olağandışı bir toplantı ile üyeleri toplaması ile, üçte iki çoğunluğa bakılmaksızın karar alınabilmektedir.

· [ECB'nin Yapısı ile İlgili Kararlar Nasıl Alınacaktır?](#)

Söz konusu kararlar için Topluluğun oy birliği gerekmektedir.

· [ECB'nin Yayınları ve Raporları Nelerdir?](#)

ECB, üç aylık dönemler itibarıyla hazırlanacak raporlar ile yıllık rapor yayınlamakla yükümlüdür. Ancak bunlara ek olarak, kamu ve maliye politikaları, ekonominin genel durumu, ve para politikası açısından önemli konuları içeren aylık bir bülten yayımlayacaktır. Söz konusu raporlar AB Parlamentosu, Bakanlar Konseyi ve Komisyona sunulacaktır. AB Parlamentosu sunulan raporların incelemesi sırasında ECB Başkanı ve Yürütme Kurulu Üyeleri soruları cevaplandıracaklardır. ECB Başkanı, üç aylık raporlar ve yıllık raporların sunumu olmak üzere yılda toplam beş kez parlamentoda bulunacaktır.

Ayrıca ECB çalışanlarınca hazırlanan raporlar ve teknik analizler de yayımlanmaktadır.

· [ECB Yönetim Konseyinin Para Politikası Stratejisi ve Alınan Para Politikası Kararları Nelerdir?](#)

Tek para politikasının nihai hedefi fiyat istikrarıdır ve fiyat istikrarının sürdürülmesi Avrupa Topluluklarını kuran Antlaşmanın 105(1) maddesine göre, ESCB'nin esas amacıdır. Bu nedenle ECB Yönetim Konseyi 1998 yılının Ekim ve Aralık aylarında yaptığı toplantılar sonucu **fiyat istikrarına yönelik para politikasının temel unsurlarını** kamuya açıklamıştır.

Bu konuda bir şeffaflık sağlamak ve gelecekteki fiyat gelişmeleri ile ilgili beklentilere açıklık getirmek için Yönetim Konseyi, fiyat istikrarının niceliksel bir tanımının yapılması kararını almıştır. Buna göre **“fiyat istikrarı; orta vadede Euro Alanında Harmonize Edilmiş Tüketici Fiyat Endeksine (The Harmonised Price Index-HICP) göre yıllık yüzde 2'nin altında”** olması şeklinde tanımlanmıştır.

Fiyat istikrarı tanımının üç önemli özelliği vardır:

o HICP, üçüncü aşamanın başında Euro Bölgesi için harmonize edilmiş tek fiyat endeksi olması nedeniyle ECB'nin fiyat istikrarı tanımına en fazla uygun olan endekstir. Amaç, orta vadede fiyat istikrarının sürdürülmesidir.

o ECB Yönetim Konseyi, Euro Bölgesindeki tüm parasal, ekonomik ve mali gelişmelerle ilgili kararlarını öngörülen fiyat istikrarına dayandırmıştır.

Tek para politikası tüm Euro Bölgesi için geçerli olacak, tek bir bölgesel ya da ulusal gelişmeye yönelik olmayacaktır.

Euro Bölgesi NCBs'ın hedefi de enflasyon konusunda alınan bu karar ile uyumludur.

ECB Yönetim Konseyi, fiyat istikrarının sürdürmek için iki ana unsurdan oluşan bir para politikası stratejisi benimseme kararı almıştır. Bu iki unsur şunlardır:

o Parasal büyüklüklerin rolü önemli olacaktır. Cari parasal büyüklükte referans değerden sapmalar fiyat istikrarındaki riski gösterecektir. “Referans değer” deyimini kısa dönemde

sapmaların mekanik olarak düzeltileceği anlamına gelmez. Gerçekleşen parasal büyüme ve ilan edilen referans değer arasındaki ilişki, ECB Yönetim Konseyinde düzenli olarak analiz edilecek ve sonuçlar açıklanacaktır.

o Referans değer ile parasal büyüme arasındaki ilişkinin paralel analizi ile fiyatlardaki gelişmelerin geniş tabanlı bir değerlendirmesi ve Euro Bölgesi fiyat istikrarına ilişkin riskler, ESCB'nin stratejisinde önemli bir rol oynayacaktır. Ayrıca, ECB Yönetim Konseyi Euro Bölgesindeki parasal, ekonomik ve mali durum ile ilgili olarak kamuoyunu aydınlatmak amacıyla detaylı bilgileri ve uyguladığı para politikası ile ilgili kararların nedenlerini düzenli olarak açıklayacaktır.

NCBs için, iç varlıkları ve yükümlülüklerinin idaresi çerçevesinde belirli miktarı aşan işlemlerinin ortak para ve kur politikalarıyla tutarlılığının sağlanması amacıyla söz konusu işlemlerin öncesinde ECB'nin onayını alma yükümlülüğü getirilmiştir.

Yönetim Konseyi, küresel ekonomik krizin Euro Bölgesi üzerindeki yansımalarının en ciddi biçimde özel sektördeki güven faktörü üzerinde görüldüğünden hareketle para politikası stratejisini söz konusu faktör ekseninde şekillendirmeye karar vermiştir. Bu bağlamda özel sektörün rekabet gücü ve karlılığının artması, dolayısıyla yatırımların teşvik edilerek özel şirketleri destekleyecek istihdam artışının sağlanması hedeflenmiştir. ECB Yönetim Konseyi yukarıdaki hedeflerin Euro Bölgesi faiz hadlerinin belirlenmesi açısından temel şartları oluşturacağına dikkat çekmektedir.

Para politikası stratejisi çerçevesinde parasal büyüme için referans değer olarak geniş anlamda parasal büyüklük değeri olan M3 para arzının alınması kararlaştırılmıştır. M3, dolaşımdaki para, Euro Bölgesindeki finansal kurumların yükümlülükleri ve merkezi hükümete dahil bazı kurumların (Posta Ofisleri, Hazine gibi) mevduatlarından oluşacaktır. M3 tanımı içindeki yükümlülükler gecelik fonlar, 2 yıla kadar vadeli mevduat, repo, 2 yıla kadar vadeli borçlanma tahvilleri, üç ay ihbarlı mevduat ve para piyasası kağıtlarından (net) oluşmaktadır. **(Ek 2)**

Para arzı için hedef aralık yerine bir referans değerinin esas alınmasında, piyasadaki para arzının belirlenen aralığın dışına çıkması halinde faiz hadlerinde otomatik bir ayarlanmanın oluşacağı izleniminin önüne geçilmek istenmesi rol oynamıştır. Parasal genişlemenin fiyat istikrarı ile tutarlı ve bu amacın sağlanmasına katkıda bulunur nitelikte olması gereğine dayanılarak; ESCB'nin fiyat istikrarı tanımı olan yıllık yüzde 2 ile orta vadede tutarlı olması öngörülmüştür.

Para politikası stratejisinin temel dayanağını oluşturan parasal genişleme için referans değer belirlenirken Euro Alanında yıllık yüzde 2-2,5 aralığında gerçekleşmesi öngörülen GSYİH büyümesi ve orta vadede yıllık yüzde 0,5-1 aralığında bir düşüş eğilimi izlenmesi beklenen tedavüldeki paranın dolaşım hızının dikkate alınması benimsenmiştir. Para arzı genişlemesi için referans değer belirlenmesinde Yönetim Konseyi, ESCB'nin Euro Bölgesinde fiyat istikrarı tanımının yüzde 2'nin altında tespit edilmesi üzerinde ısrarla durmuştur. Buna ilaveten paranın dolaşım hızındaki azalma eğiliminin yukarıda öngörülen aralığın sınırlarına yakın seyretmesi muhtemel görülmektedir. Bu değerlere dayanarak Yönetim Konseyi ilk referans değerini yıllık yüzde 4.5 olarak belirlemiştir. **ESCB, referans değeri, M3'ün aylık bazdaki yıllık büyüme oranlarının üç aylık hareketli ortalamalarını esas alarak takip edecektir.** Bu şekilde aylık değerlerdeki sapmaların verilerin yanıltıcı olmasına yol açması önlenecek ve referans değerinin orta vadeli perspektifi de vurgulanmış olacaktır. Tek para politikası konusunda hazırlanan **"The Single**

Monetary Policy in Stage Three: General Documentation on ESCB Monetary Policy Instruments and Procedures” isimli rapor ECB tarafından Eylül 1998’de yayımlamıştır.

ESCB tarafından, ECB gözetiminde ve 15 AB üyesi NCBs katılımı ile “**Multi-country Econometric Model**” hazırlamak üzere bir proje grubu oluşturulmuştur. Bu projenin amacı; Euro Bölgesi ve Bölgeye dahil ülkeler üzerindeki çeşitli şokların etkilerinin değerlendirilerek, Euro Bölgesinde para politikasının oluşumu için simülasyon ve tahmin çalışmaları yapmaktır. Söz konusu proje grubu, ECB’nin ekonometrik modeller konusundaki çalışma grubu ile de koordineli bir şekilde çalışmaktadır. Bu çerçevede yapılan çalışmalar ECB’nin internet sayfasında yayınlanmaktadır. (<http://www.centralbank.ie/research.html>)

· **Harmonize Edilmiş Tüketici Fiyat Endeksi-Harmonized Indices of Consumer Prices-HICP Nasıl Hesaplanmaktadır?**

HICPs Euro Bölgesi enflasyon oranının uluslararası karşılaştırılmasının yapılabilmesi için oluşturulmuştur. Başka bir ifadeyle HICPs’in yanında, **Ulusal Tüketici Fiyat Endeksleri (CPIs)** de varlıklarını sürdüreceklerdir. Harmonizasyon ile fiyat endeksinin kalitesinin artırılması ve daha kapsamlı olması hedeflenmektedir. AB Komisyonu tarafından yapılan düzenlemelerle (**specific rules governing the production of the harmonized indices**) mobil telefon, PC gibi yeni ürünler de HICPs sepetine dahil edilmiştir. Ayrıca ürünlerin ve fiyatların EMU ülkelerine göre farklılığı da dikkate alınarak, HICPs güvenilir ve karşılaştırılabilir bir endeks olarak düzenlenmiştir.

HICPs hem EMU-11 için, hem de AB’nin ortalama enflasyonu hesaplanırken kullanılmaktadır. Ayrıca AB’ye üye olmayan Avrupa ülkelerinden Norveç ve İzlanda için de hesaplanmaktadır. **EMU’ya üye ülkelerin Maastricht uyum kriterleri açısından değerlendirilmesinde AB Komisyonu ve Avrupa Para Enstitüsü tarafından HICPs dikkate alınmaktadır.** HICPs’in 12 alt endeksi bulunmaktadır Her alt grup endeksin ağırlığı ülkelere göre farklılık göstermektedir. Böylece tüm EMU üyesi ülkelere uygulanan aynı tip sepet (**uniform basket**) bulunmamakla birlikte karşılaştırılabilirlik sağlanmaktadır.

CPIs açıklandıktan birkaç hafta sonra HICPs açıklanmaktadır. Ulusal ücretler, toptan fiyatlar, ithalat fiyatları ve üretici fiyatlarını Euro Bölgesi için toplam bir endeks haline getirmek mümkün olmadığından, Euro Bölgesinde fiyat hareketlerini izlemek açısından HICP önemli olmakla birlikte ulusal fiyat endekslerini de takip etmek gerekmektedir.

· **Para Politikası Araçları Nelerdir?**

Birliğin ortak para politikasını yürütebilmek için Açık Piyasa İşlemleri, Kredi Kolaylıkları ve Munzam Karşılıklar gibi para politikası araçları kullanılmaktadır. ECB tarafından gerçekleştirilecek para politikası işlemlerinde birinci ve ikinci sınıf teminatlar kullanılmaktadır.

o **Açık Piyasa İşlemleri** para piyasalarındaki günlük gelişmeleri yönlendiren temel araçtır. Likidite sağlamak/çekmek ve faiz oranlarını yönlendirmek için kullanılmaktadır. Bir yandan önceden belirlenen zamanlarda yapılan normal Açık Piyasa İşlemleri, diğer yanda kısa vadeli likidite gereksinimine göre her an yapılabilecek "ince ayar" Açık Piyasa İşlemleri vardır. Söz konusu işlemler için geri-alım anlaşmaları (repo, ters repo), doğrudan satışlar, döviz swapları ve merkez bankası kağıt ihracı gibi teknikler kullanılmaktadır.

o **Merkez Bankası İmkani**, ticari bankalara yönelik merkez bankası finansman kolaylıkları olup, merkez bankalarının isteği doğrultusunda kullanılabilen, piyasa oranlarının üzerindeki **Marjinal Kredi Kolaylıkları (Lombard kredisi gibi) ile piyasa oranlarına yakın veya altında olan Mevduat Kolaylıklarıdır.**

o **Zorunlu Karşılıklar** bankaların kendi mevduat yükümlülüklerini desteklemek amacıyla merkez bankasına yatırdıkları mevduattan oluşan zorunlu karşılıklar parasal kontrol ve para piyasası yönetimi işlevlerini yerine getirme amacıyla para politikası aracı olarak kullanılmaktadır.

· **ECB'nin Asgari Rezerv Politikası ve Rezerv Miktarına İlişkin Düzenlemeler Nelerdir?**

Euro Bölgesinde kurulmuş olan kredi kurumları, (I. Bankacılık Direktifinin 1. Maddesinde belirtilen) EMU'nun üçüncü aşamasından itibaren ilgili ülke merkez bankasında asgari rezerv tutmak zorundadır. ECB'ye göre asgari rezervler:

o Para piyasası faiz oranlarında istikrar sağlamak amacıyla kullanılabilir bir para politikası aracı olması,

o **Kısa vadede** merkez bankası parasına olan talebi etkileyebilecek bir likidite kontrol aracı olması, **uzun vadede** ise ödeme teknolojileri karşısında merkez bankalarına likidite kontrolünde esneklik sağlayacak bir araç olması,

o Para talebinin faiz esnekliğini etkileyerek parasal büyüklüklerin artış hızının kontrol edilebilmesi,

açılardan önemli bir para politikası aracıdır.

ECB Yönetim Konseyine göre asgari rezerv uygulamasının olmaması durumunda para piyasası faiz oranları son derece dalgalı olabilecek, bu durumda da açık piyasa işlemlerine daha sık başvurulmak zorunda kalınacaktır. Asgari rezervlerin piyasalar için bir sinyal mekanizması olduğu da göz önüne alınırsa asgari rezerv uygulamasının olmaması merkez bankasının vermek istediği sinyalin piyasalar tarafından net olarak algılanamaması sonucunu yaratarak para politikasının etkinliğini azaltıp piyasalara daha fazla müdahaleyi gerektirecektir.

Asgari rezervlerin tabanını oluşturacak **yükümlülüklere; mevduat, borçlanma senetleri ve para piyasasında işlem gören kağıtların dahil edilmesi planlanmıştır**. Bankalararası yükümlülükler ile merkez bankasına olan yükümlülükler asgari rezerve konu olmayacaktır. Repo, iki yıldan uzun vadeli mevduat ve borçlanma senetleri için zorunlu rezerv oranı sıfır olacaktır. **Zorunlu rezerv oranı, 13 Ekim 1998 tarihli Yönetim Konseyi toplantısında yüzde 2 olarak kabul edilmiştir**.

· **Asgari Rezervlere Faiz Ödenecek Midir?**

ECB, zorunlu rezervlere kaynak maliyetleri oranında bir faiz ödeyecektir. Ödenecek tutar, rezervin tutulduğu gün sayısı esas alınarak bulunacak ortalama ile hesaplanacak ve ödeme bir önceki dönemi takip eden ilk işgünü yapılacaktır.

· **ECB'nin Döviz Rezervlerine İlişkin Düzenlemeler Nelerdir?**

EMU üyesi merkez bankalarının ECB'ye transfer edebilecekleri en yüksek miktar 50 milyar EUR'dur. Devredilen net rezerv miktarı ise EMU üyesi olmayan AB ülkelerinin sermaye payları düşülerek bulunan miktardır ve bu da 50 milyarın yüzde 78.9'una karşılık gelen **39.5 milyar EUR'dur**. ECB'nin döviz rezervlerinin kompozisyonu da yüzde 15 altın, yüzde 85 döviz varlıkları şeklindedir. Söz konusu rezervlerin 30.2 milyar EUR'luk kısmı Amerikan doları, 5.9 milyar EUR'luk kısmı altın, 3.4 milyar EUR'luk kısmı ise Japon yeni cinsinden devredilmiştir. (Üye ülkelerin ulusal paraları, euro, IMF rezerv pozisyonları ve SDR devredilen rezervlere dahil değildir.) Dolar ve Japon yeni cinsinden döviz rezervleri nakit ve menkul kıymet şeklinde devredilmiştir. Döviz rezervlerinin ECB'ye transferi Ocak ayının ilk haftasında yapılmıştır.

Devredilen rezervler ECB tarafından belirlenen limitler dahilinde ve ECB'nin ajanı olarak NCBs tarafından yönetilmektedir. ECB söz konusu döviz rezervlerinin NCBs tarafından yönetimi sırasında benchmark belirleyerek, NCBs portföy yönetimini izlemekte ve kontrol etmektedir. ECB Yönetim Konseyince risk kontrol mekanizması da belirlenmiş olup bu mekanizma belli aralıklarla ECB tarafından gözden geçirilmektedir. Bu kurallar çerçevesinde her bir merkez bankası ECB rezervlerinin bir kısmını yönetmektedir. ECB organizasyonu içinde söz konusu döviz rezervleri yönetiminin izlenmesi, raporlanması, alınan riskler ve yatırım performansı gibi konuları izlemek üzere bir bölüm bulunmaktadır. Buna ek olarak, ECB rezerv yönetimi açısından ECB ve NCBs arasındaki ilişkileri düzenleyen bir kılavuz da yayımlanmıştır. ECB döviz rezervlerinin yönetimine ilişkin hukuki doküman imzalanmıştır. EMU'ya hazırlığın bir parçası olarak NCBs portföyleri de yeniden yapılandırılmıştır.

· [Döviz Rezervlerinin Yönetiminde NCBs'in Rolü Nedir?](#)

EMU'nun üçüncü aşamasının başlaması ile döviz rezervlerinin ECB'ye transfer edilmeyen kısmı NCBs tarafından tutulmakta ve yönetilmektedir. ECB; Euro Bölgesi tek para ve döviz kuru politikasına uyumu açısından söz konusu işlemleri izlemekte ve koordine etmektedir. Yine aynı şekilde Euro Bölgesi ülkelerinin EUROSİSTEM dışındaki döviz rezervleri ile ilgili işlemlerini izlemek üzere ECB ile AB Komisyonu arasında bir anlaşmaya da varılmıştır.

· [ECB'nin Döviz Kuru Politikası Nasıldır?](#)

ECB'nin temel hedefi fiyat istikrarını sağlamaktır. Amerikan doları ve Japon yenine karşı herhangi bir kur hedefi belirlenmemiştir. Euro Bölgesi dünya ihracatı içinde en büyük paya sahip olmasına rağmen, Euro Bölgesi dışındaki dış ticaretinin GSYİH'a oranı yüzde 10 civarındadır. **(Kapalı ekonomi)** Bu nedenle döviz kurları Euro Bölgesinde tek tek üyeler açısından olduğundan daha az öneme sahiptir. ECB'nin Bundesbank modelini esas alması dikkate alındığında, piyasalara nadiren müdahale etmesi beklenmektedir. Ancak ECB döviz kurlarına karşı tamamen de ilgisiz değildir. Temel hedefi olan fiyat istikrarı ile çakıştığı ölçüde piyasalara müdahale edebilecektir. Piyasalara müdahaleler son çare **(last resort)** olarak kullanılacaktır. Euronun uluslararası piyasalardaki değeri Euro Bölgesi için uygulanacak politikalara göre oluşacaktır.

· [ECB Döviz Piyasalarına Müdahaleleri Nasıl Gerçekleştirecektir?](#)

ECB Parasal Birliğe katılmayan AB üyelerinin ve diğer ülkelerin para birimleri ile euro arasında ortaya çıkabilecek dalgalanmaları önlemek için gerektiğinde müdahaleler yapabilecektir. NCBs'den ECB'ye devredilecek rezervler müdahale amacı ile kullanılacaktır.

Döviz piyasalarına müdahale ile ilgili gerekli altyapının hazırlanması ve test çalışmaları 1998 yılında tamamlanmıştır. Söz konusu altyapı, EUROSİSTEM'in döviz müdahalelerini hem ERM-II çerçevesinde hem de EMU'ya katılmayan AB üyesi ülke paraları ile diğer ülke paralarına karşı merkezi(**centralised**) ve ademimerkezi (**decentralised**) olarak gerçekleştirmesini sağlayacak şekilde geliştirilmiştir.

ECB'nin döviz rezervlerini yönetimi ile ilgili olarak da kapsamlı ve metodolojik bir çerçeve oluşturulmuştur. Bu altyapı NCBs'nin ECB talimatları çerçevesinde portföy yönetimini gerçekleştirebilmesi için gerekli bilgi akışını sağlayacaktır. Söz konusu bilgi akışı faiz riski, kredi riski, likidite ihtiyacı, döviz dağılımı gibi konuları kapsamaktadır. Konuya ilişkin hukuki dokümanlar da hazırlanmıştır.

· [Referans Döviz Kurlarının Belirlenmesine İlişkin Düzenlemeler Nelerdir?](#)

Referans kurlar, hergün merkezi Avrupa saati ile 14:15'de NCBs'in katıldıkları seans sonunda belirlenmekte ve elektronik ortamda ECB tarafından açıklanmaktadır. ECB ya da

NCBs tarafından resmi olarak bir kur belirlenmemektedir. Ancak gösterge niteliğindeki referans kurlar 1 Ocak 1999 tarihinden itibaren aşağıdaki para birimleri için ilan edilmektedir.

o Avustralya doları	o Yunan drahmisi
o Kanada doları	o Macar forinti
o İsviçre frangı	o Japon yeni
o Kıbrıs paundu	o Norveç kronu
o Çek kronuYeni	o Zelanda doları
o Danimarka kronu	o Polonya zlotisi
o Estonya kronu	o İsveç kronu
o İngiliz sterlini	o Slovakya toları
o Amerikan doları	

Söz konusu ulusal paraların euro karşısında tek bir değeri (mid rate) olup, (1 euro= x USD gibi) alım ve satım için ayrı değerleri yoktur. Referans kurlardaki hane sayısı, para birimlerine ve piyasa şartlarına göre değişebilecek olsa da genelde 5 haneli olmaktadır. NCBs, ECB'den bağımsız olarak daha detaylı referans kur listesi yayınlayabilmektedirler.

· **ECB'nin Para ve Kur Politikasında NCBs Rolü Nedir?**

Euro Bölgesi para politikası stratejisinin ECB tarafından belirlenmesine (**centralised**) karşın, para politikası kararlarının uygulanması merkezi değildir(**decentralised**). Buna göre NCBs, asgari rezerv oranının uygulanması, sürekli kolaylıkların bankalar tarafından kullanılması ve repo işlemlerinin uygulanması sırasında likiditenin başarılı bir şekilde sağlanmasından sorumludur. Ayrıca ECB'nin ince ayar işlemlerinin yürütülmesinden NCBs sorumludurlar.

NCBs, iç varlıklar ve yükümlülüklerinin idaresi çerçevesinde belirli miktarı aşan operasyonlarının ortak para ve kur politikalarıyla tutarlılığının sağlanması amacıyla söz konusu operasyonların öncesinde ECB'nin onayını almakla yükümlüdürler.

· **Euro Banknotları ve Madeni Paralarına İlişkin Düzenlemeler Nelerdir?**

àEuro banknotlarının özellikleri, baskı standartları, eski banknotların tedavülden çekilme ve geri alınma şartları ile sahte banknotların engellenmesi konusunda NCBs'in uymaları gereken kuralları içeren bir kılavuz çıkarılmıştır. (**Legal Protection of Euro Banknotes**) Ayrıca, ECB Yönetim Konseyince euro banknotların yedi ayrı kupürden oluşması onaylanmıştır. (**5 EUR, 10 EUR, 20 EUR, 50 EUR, 100 EUR, 200 EUR, 500 EUR'luk kupürler-EK 3**) Euro banknotların üzerinde herhangi bir ulusal figürün bulunmaması kararı da alınmıştır. Böylece Euro Bölgesinde tüm banknotlar aynı şekilde (identical) olacaktır. Euro banknotların toplu üretimine 1999 yılının ilk çeyreğinde başlanmıştır ve 1 Ocak 2002 itibarıyla 13 milyar adet euro banknot (toplam değeri yaklaşık 600 milyar EUR olacaktır), 11 üye ülkede basılmış olacaktır.

àEuro banknotların pilot üretimi Eylül 1998-Şubat 1999 tarihleri arasında gerçekleşmiştir. ECB Yönetim Konseyi kararına göre katılımcı NCBs kendi ihtiyaçları olan euro banknotların nerede basılacağına kendileri karar verecektir. Merkezi bir havuz sistemi olmayacaktır. Ancak NCBs üretimi kolaylaştırmak üzere aralarında iki ya da çok taraflı anlaşma yapabilirler.

àEuro Banknotlarının sahteciliğe karşı korunması: ECB sahte euro banknotların incelenmesine yönelik olarak bir analiz merkezi ve bir "data base" kuracaktır.

àEuro madeni paraların üretimi ise Eylül 1998'de başlamıştır. AB Konseyi ve ilgili ulusal bakanlıklar euro madeni paraların hazırlanmasından sorumlu olacaklardır. Euro madeni paralar **1EUR, 2 EUR, 1, 2, 5, 10, 20 ve 50 centler** halinde tedavüle

girecektir. **(1EUR=100cent)** Madeni paraların bir yüzü ihraç eden ülkeyi, diğer yüzü ise Avrupa'nın ortak simgesini gösterecektir. Tahminlere göre geçiş döneminde yaklaşık 70 milyar adet civarında madeni paranın basımı gerekecektir.

àUlusal paraların geçiş döneminde birbirleriyle değişimi: 1 Ocak 1999 tarihinden itibaren euro, EMU'ya katılan ülkelerin tek parası, ulusal paralar ise euronun alt birimleri haline gelmiştir. 1 Ocak 2002 tarihine kadar euro banknot ve madeni paraların dolaşıma çıkmayacak olması nedeniyle, 1999 ve 2002 yılları arasında 11 ülke ulusal paraları arasındaki değişimin sağlanabilmesi için ESCB tüzüğü'nün 52'inci maddesi uyarınca bir dizi önlem alınmıştır.

ECB Yönetim Konseyinin 3 Kasım 1998 tarihinde aldığı karar çerçevesinde; NCBs'in veya yetkili ajanının en az bir değişim bürosu oluşturarak kendi ulusal banknot ve madeni paralarının tüm EMU katılımcısı üyelerin ulusal banknot ve madeni paraları ile resmi dönüşüm oranı üzerinden 1 Ocak 1999 tarihinden itibaren üç yıllık geçiş dönemi boyunca değiştirilmesi için gerekli imkanların yaratılması sağlanmıştır. NCBs bir günde yapılacak işlem sayısı veya gün bazında değiştirilecek banknot sayısı, ve/veya toplam değerini sınırlayabilir. Örneğin, İrlanda Merkez Bankası söz konusu banknot değişimleri için 1000 EUR değerinde bir üst sınır getirmiştir.

à2002 yılında euro banknot ve madeni paraların lojistik değişimi: Ulusal paraların euro banknot ve madeni paralarla değişimine ait organizasyon üye ülkelerin sorumluluğundadır. Uygulamada paraların değişiminin hızında üye ülkelerin altyapısı (şube ve ATM ağı gibi) önemli bir rol oynayacaktır. Üye ülkeler arasındaki bu tür farklılıklar göz önüne alınarak, AB Konseyinin EC No:974/98 3 Mayıs 98 sayılı "**On the Introduction of the Euro**" konulu tüzüğü çerçevesinde ulusal paralarla euro banknotların birlikte tedavül edileceği 6 aylık azami dönem olan 1 Ocak 2002 - 30 Haziran 2002 arasındaki süre (**dual currency period**) ulusal kanunlarla kısaltılabilir. Söz konusu tüzükte euro banknot ve madeni paraların dağıtımına ilişkin düzenlemeler de yer almaktadır.

ECB'nin Geçiş Döneminde Parasal Gelirlerin Tahsisi ile İlgili Düzenlemeleri Nelerdir?

MA'da ECB ve NCBs tek para politikasının yürütülmesinden kaynaklanan parasal gelirlerinin dağıtımı belirlenmiştir. Buna göre, parasal gelirler, ECB'ye NCBs tarafından ödenmiş sermayeleri oranında yeniden dağıtılacaktır.

Geçiş döneminde parasal gelirler, "Indirect" yöntemine göre tanımlanan yükümlülük tabanının ECB Yönetim Konseyince belirlenen faiz oranı ile çarpılmasıyla hesaplanacaktır. Parasal gelirlerin büyük bir kısmı banknot ihracından kaynaklanmaktadır (senyoraj gelirleri). Euro Bölgesi Merkez Bankalarının senyoraj gelirleri arasındaki büyük farklılık dikkate alınarak Yönetim Konseyince senyoraj gelirlerinin, euro banknotlar tedavüle çıkarılincaya kadar parasal gelire dahil edilmemesi kararlaştırılmıştır. Parasal gelirlerin dağıtımına ilişkin kararlar geçici olup 2002'den önce tekrar gözden geçirilecektir.

Target ile İlgili Düzenlemeler Nelerdir?

Euro Bölgesinin Gerçek Zamanlı Ulusal Toptan Ödeme Sistemi Ağı olan TARGET (**Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer**) sistemi günlük likidite yönetiminde çok önemli bir rol oynamaktadır. Tüm AB üyesi ülkeleri arasında ödemeler TARGET yolu ile çok hızlı bir şekilde gerçekleştirilmektedir.

TARGET sistemine ilişkin bilgileri içeren "**Third progress report on the TARGET project**" ECB tarafından Kasım 1998'de yayınlanmıştır.

TARGET sisteminin fiyatlama esasları, ECB Yönetim Konseyince Haziran 1998 tarihinde belirlenmiştir. Sistemde fiyatlandırma işlem sayısı baz alınarak yapılmaktadır. Buna göre;

- İlk 100 işlem için işlem başına 1.75 euro,
- Takip eden 900 işlem için işlem başına 1.00 euro,
- Takip eden 1000 işlem için işlem başına 0.80 euro, ücret alınmaktadır.

ECB Yönetim Konseyi, TARGET'a giriş iznini EMU üyesi ülkelerin ulusal merkez bankaları ile Euro Bölgesinde olmayıp euro üzerinden işlem yapan AB üyelerine vermiştir.

Alınan bu karara göre Euro Bölgesi dışındaki AB merkez bankaları, kredi kurumlarına ESCB'deki euro cinsinden teminatları kadar euro bazında gün içi likidite sağlamaktadır. TARGET'a bağlanan kredi kurumlarına sağlanacak gün içi likiditenin bir üst sınırı da bulunmaktadır. Diğer ulusal merkez bankalarına karşı "**overdraft**" imkanı olmayacaktır. Bu teminatın üst sınırı **Bank of England** için 3 milyar EUR, Euro Bölgesi dışındaki diğer AB merkez bankaları için (**Bank of Greece, Danmarks National Bank ve Sveriges Riksbank**) 1 milyar EUR olarak belirlenmiştir. Söz konusu teminatlara ESCB'nin mevduat kolaylığı oranında bir faiz verilecektir. (Üst sınırı aşan miktarlara faiz ödenmeyecektir.) TARGET' a katılan Euro Bölgesi dışındaki ulusal merkez bankaları 1 milyar EUR'a kadar gün içi kredi kullanabilecekler, ancak gecelik kredi kullanamayacaklardır.

Euro cinsinden gün içi kredi pozisyonunu güvence altına almak için gereken teminatlar, Euro Bölgesi için "kabul edilebilir (**eligible**) varlıklar" olarak tanımlanan varlıklar ile aynı kalitede olacaktır. Böylece ECB, Euro Bölgesi dışındaki kredi kurumlarının günlük kredi gereksinimlerini zamanında karşılarken söz konusu kurumların euro cinsinden gecelik merkez bankası kredisine ihtiyacı olmayacaktır.

TARGET için oluşturulan yasal çerçeve doğrultusunda TARGET Anlaşması, Euro Bölgesi dışındaki ulusal merkez bankalarının da TARGET katılımına imkan verir biçimde, 15 ulusal merkez bankası başkanları ve ECB Başkanı tarafından imzalanmıştır. TARGET anlaşmasına imza koymakla Danimarka, Yunanistan, İsveç ve İngiltere Merkez Bankaları TARGET esaslarında belirlenen kural ve prosedürlere riayet etmekle mutabık olduklarını ilan etmişlerdir.

ECB 1998 Eylül ayında TARGET'ın 1999 yılı çalışma günlerini belirleyen bir takvim yayınlamıştır. Buna göre; TARGET sistemi resmi tatil günleri dışında Noel ve yeni yıl tatillerinde kapalı olacaktır. Bunun yanında 2000 yılı tarih sorunu nedeniyle 31 Aralık 1999 günü de sistem kapalı olacaktır. ECB, TARGET çalışma takvimi ile ilgili olarak 1999 yılı sonrası için herhangi bir değişiklik yapıp yapılmayacağını bildirecektir.

Şu anda sisteme 5000'in üzerinde kredi kurumu direkt olarak katılmaktadır. TARGET sisteminin işleme başladığı 1999 yılının ilk haftasında günlük 1 trilyon EUR'luk işlem TARGET aracılığıyla yapılmış olup, bu işlemlerin 340 milyon EUR'luk kısmı sınır ötesi işlemlerden oluşmuştur.

• [NCBs'in ECB'nin Sermayesine Katılmalarına İlişkin Düzenlemeler Nelerdir?](#)

MA'ya göre; ECB'nin başlangıç sermayesi 5 milyar EUR'dur. Her bir AB üyesi merkez bankasının ECB sermayesindeki payı topluluk içinde üye ülkelerin nüfusu ve GSYİH payına göre belirlenmiştir (**Ek 4**). ECB Yönetim Konseyince bu payların beş yılda bir yeniden ayarlanmasına karar verilmiştir. Bu konudaki son düzenleme Aralık 1998'de Yönetim Konseyince yapılmıştır.

Genel Kurul kararı çerçevesinde Euro Bölgesi dışındaki NCBs, ECB'nin sermayesine katkılarının yüzde 5'ine kadar olan kısmını EMU'nun üçüncü aşamasının başında ödemişlerdir. Bu nedenle ECB'nin başlangıç sermayesi yaklaşık 4 milyar EUR'dur.

Yönetim Konseyi, ECB'nin maruz kalabileceği kur riskleri karşısında önlem olarak ECB'ye sistemin sermayesini mevcut 5 milyar EUR'un iki katına çıkarma yetkisi vermiştir. Buna göre NCBs'den ECB'ye sermaye transferlerine ilişkin hukuki esaslar belirlenmiştir.

· **Döviz Kuru Mekanizması 2 (ERM-II)'ye İlişkin Düzenlemeler Nelerdir?**

Avrupa Konseyinin Amsterdam zirvesinde Avrupa Para Sisteminin EMU nun 3. Aşamasının başlamasıyla birlikte yeni kur mekanizması olan **Exchange Rate Mechanism II (ERM II)** ile yer değiştirmesi kararlaştırılmıştır.

Parasal Birliğin üçüncü aşamasına hazırlık olmak üzere **Döviz Kuru Mekanizması II (ERM-II)** nin operasyon yöntemlerine ilişkin olarak euroya katılmayan üye ülke merkez bankaları ve ECB arasındaki anlaşma Eylül 1998 de imzalanmıştır. İmzalanan bu anlaşma operasyon yöntemlerinin kabul edilmesine ilişkin olup, euroya katılmayan AB ülkelerinin ERM-II'ye katılacaklarının bir göstergesi değildir. 1.1.1999 tarihinden itibaren Danimarka ve Yunanistan ERM-II'ye katılmıştır. Bu çerçevede euroya karşı, Danimarka kronu +/- yüzde 2.25, Yunan drahmisi ise +/- yüzde 15 dalgalanma bandı ile ERM II ye katılmıştır.

· **ECB'nin Ulusal Banknotları İhraç Etme Yetkisi Var mıdır?**

EMU'nun üçüncü aşamasının başlaması ile birlikte 11 üye ülkenin ulusal paraları euronun alt birimi olmuşlardır. 1 Ocak 2002 tarihine kadar euro banknot ve madeni paraların tedavülde olmamasına rağmen, EMU-11 ulusal paraların banknot ve madeni para olarak ihraç yetkisi ECB'nin Yönetim Konseyine ait olacaktır. Bu konu ile ilgili olarak üç yıllık geçiş süresince Yönetim Konseyi, NCBs tarafından yürütülecek ortak bir süreç üzerinde anlaşmaya varmıştır. Aynı şekilde NCBs, ulusal madeni paraların yıllık olarak ne kadar miktarda ihraç edilmesi konusundaki tahminlerini ECB'ye sunacaklardır.

· **Finansal Gözetimde ESCB'nin Rolü Nedir?**

MA'ya göre kredi kurumlarının gözetimi ulusal otoritelerin sorumluluğundadır. MA'nın 105(5) Maddesine göre EUROSİSTEM, ulusal otoritelerin sorumluluğunda olan kredi kurumlarının basiretli gözetiminin ve finansal sistemin istikrarının sağlanmasına yönelik politikaların düzgün bir şekilde yürütülmesine katkıda bulunacaktır. Bu çerçevede;

àEUROSİSTEM ulusal gözetim otoriteleri arasında ve bu otoritelerle EUROSİSTEM arasındaki işbirliğini artırmak için her bir ülke tarafından benimsenen organizasyon farklılıklarına bakılmaksızın aktif bir rol oynayacaktır. Söz konusu işbirliği finansal kuruluşlar ve piyasaların istikrarını sağlamaya yönelik makro gözetim konularında yoğunlaşacaktır. MA'nın 105(5). Maddesi AB'ye üye tüm ülkelerinin gözetim otoritelerini kapsamaktadır. Gözetim konusunda işbirliğinin sağlanmasında ECB bünyesindeki Bankacılık Gözetim Komitesi önemli bir rol oynayacaktır. Adı geçen Komite, AB üyesi NCBs ve ulusal gözetim otoriteleri ile ECB temsilcilerinden oluşmaktadır. Söz konusu çok taraflı işbirliğinin diğer uluslararası bankacılık denetim organlarıyla da (AB-The Banking Advisory Committee ve AB-Groupe de Contact, Basle Committee on Banking Supervision) işbirliği halinde olacaktır.

àEUROSİSTEM, Birinci Bankacılık Direktifinin (77/780/EEC) merkez bankaları ve gözetim otoriteleri arasındaki bilgi akışına dayanarak, gerekli olduğu durumlarda, gözetim otoritelerine sadece gözetim amacıyla özel bir kredi kurumu veya piyasalar hakkında gizli bilgiler verebilecektir. Aynı şekilde Banka gözetimcileri de EUROSİSTEM'e bilgi verebileceklerdir.

ECB bünyesinde kurulan Bankacılık Gözetim Komitesinin 1998 yılında ele aldığı en temel konulardan birisi; gözetim otoriteleri, NCBs ve ECB arasındaki sorumluluk dağılımının belirlenmesi olmuştur. Söz konusu Komite tarafından ele alınan diğer önemli konular ise Asya krizinin Avrupa'daki kredi kurumlarına etkisi, euronun AB bankacılık sektörüne etkileri ve teknolojik gelişmelerin bankaların karlılığı ve ödeme gücüne etkisi olmuştur. Bunlara ek olarak ECB, Avrupa'daki bankaların gelir yapılarındaki değişikliklerden ne şekilde etkileneceği konusuyla da yakından ilgilenmektedir. Bu amaçla Avrupa'daki tüm bankacılık sektörü eğilimlerini kapsayan düzenli bir izleme sisteminin oluşturulmasına karar verilmiştir.

· **NCBs Muhasebe Sistemlerinin Uyumlaştırılması Nasıl Olacaktır?**

1998 yılında AB ülkelerinin NCBs'ı ESCB'ye taahhüt ettikleri raporlamalarında yer alacak genel muhasebe prensip ve tekniklerini belirlemişlerdir. Muhasebe prensiplerinin uyumlaştırılması ile Euro Bölgesinin likidite durumunun tahmini ve izlenmesi amaçlanmaktadır.

· **Euro Bölgesi İstatistiklerinin Uyumlaştırılması Nasıl Yapılmıştır?**

EMU'nun üçüncü aşamasında Euro Bölgesi tek para politikası ve döviz işlemlerinin yürütülmesi için gerekli istatistiki bilgilere ilişkin doküman, 1996 yılı Temmuz ayında "**Statistical requirements for Stage Three of Monetary Union (Implimentation package)**" adıyla yayınlanmıştır. Gerekli olan istatistikler; para ve bankacılık, ödemeler dengesi, finansal hesaplar, fiyatlar ve maliyetler, kamu finansmanı gibi makro ekonomik verileri kapsamaktadır. ECB Yönetim Konseyi, 1 Eylül 1998 tarihinde söz konusu "**Implimentation package**"i kabul etmiştir.

1998 yılı Haziran ayı sonundan itibaren finansal kuruluşların harmonize edilmiş aylık bilanço istatistikleri üretilmeye başlanmıştır. ECB ayrıca daha eski tarihli istatistikleri de NCBs'dan talep etmiştir. Euro Bölgesi için yeni parasal büyüklüklerin tanımında ECB tarafından söz konusu tarihsel veriler kullanılmıştır. Asgari rezerv sistemi de aynı şekilde aylık bilanço verilerine dayanmaktadır.

EMU'nun üçüncü aşamasının başlaması ile Euro Bölgesinde para politikasının izlenmesi için faiz oranlarının da harmonize edilmesi gerekmektedir. Ancak ulusal mali piyasaların hala birbirinden farklı olması nedeniyle faiz oranı istatistikleri hemen harmonize edilememiştir. Bu nedenle geçici bir çözüm olarak, başlangıçta var olan ulusal oranlar kullanılmıştır. 1998 yılı sonunda faiz oranına ilişkin veriler toplanmaya başlamıştır. Yine aynı tarihten itibaren faiz oranlarına ilaveten menkul kıymetlere ilişkin veriler de toplanmaya başlamıştır. 1998 yılında para ve bankacılık istatistiklerine ilişkin 3 yayın hazırlanmıştır. Bunlar: AB'deki Parasal Mali Kurumların Listesi, Sektörler Sınıflandırılmasına İlişkin El Kitabı, NCBs'e İlişkin Para ve Bankacılık İstatistikleridir. 1998 yılı Ekim ayından itibaren AB'deki Finansal Mali Kurumlar Listesi (**List of Monetary Financial Institutions**) ECB'nin internet sayfasında bulunmaktadır.

1998 yılı Mayıs ayında EMU'ya katılan ülkelerin belirlenmesini takiben ECB, EMU'ya üye ülkelerin ödemeler dengesi istatistiklerine dayanarak Euro Bölgesi için aylık ödemeler dengesi istatistiklerinin toplanması çalışmalarına başlamış ve 1999 yılı Nisan ayında ilk kez Euro Bölgesi için aylık ödemeler dengesi istatistikleri seti ECB tarafından yayınlanmıştır. 1999 yılı Temmuz ayından itibaren de EUROSTAT işbirliği ile Euro Bölgesinin üç aylık ödemeler dengesi yayınlanmaya başlayacaktır. Ayrıca bilançolar NCBs tarafından ECB'ye günlük olarak iletilmektedir.

AB Komitesinin Ödemeler Dengesi İstatistikleri Çalışma Grubu, EUROSTAT ve üye ülkeler ile cari işlemler ve direkt yatırımlar başta olmak üzere istatistiklerin geliştirilmesi konusunda anlaşma yapmışlardır.

· [ECB İnternet Adresi Nedir?](#)

www.ecb.int

KAYNAKÇA

1998 Annual Report, Bank of Finland.

1998 Annual Report, European Central Bank.

1998 Annual Report, Central Bank of Ireland.

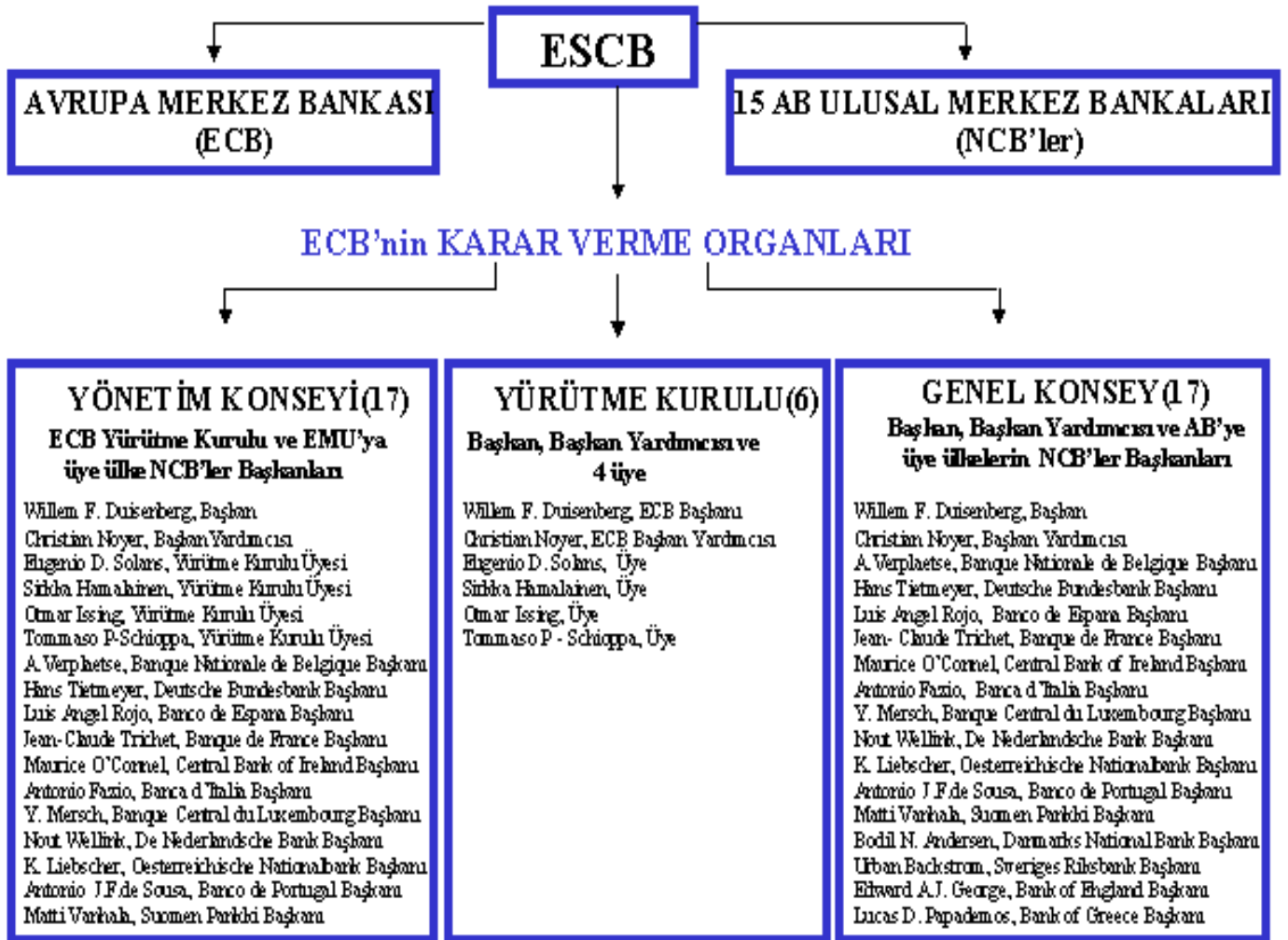
Global Currency & Interest Rate Strategy, PaineWebber, May/June 1999.

Not a dove to be pigeon-holed Mr. Welteke, the Bundesbank, and the ECB, PaineWebber, May 21, 1999.

ECB Yönetim Kurulu muhtelif toplantı raporları.

EK 1

AVRUPA MERKEZ BANKALARI SİSTEMİ (ESCB)

EK 2

ECB YÖNETİM KONSEYİ İLE GENEL KONSEYİ

TOPLANTILARI TAKVİMİ

15 Günde Bir Gerçekleştirilecek Yönetim Konseyi Toplantıları

5 Ocak	2000 (Çarşamba)
20 Ocak	2000
3 Şubat	2000
17 Şubat	2000
2 Mart	2000
16 Mart	2000
30 Mart	2000
13 Nisan	2000
27 Nisan	2000
11 Mayıs	2000
25 Mayıs	2000
8 Haziran	2000
21 Haziran	2000 (Çarşamba)

6 Temmuz	2000
20 Temmuz	2000
3 Ağustos	2000
31 Ağustos	2000
14 Eylül	2000
5 Ekim	2000
19 Ekim	2000
2 Kasım	2000
16 Kasım	2000
30 Kasım	2000
14 Aralık	2000
4 Ocak	2001
18 Ocak	2001

3 Ayda Bir Gerçekleştirilecek Genel Konsey Toplantıları

2 Mart	2000
8 Haziran	2000
14 Eylül	2000
14 Aralık	2000

EK 3 EURO BÖLGESİ PARA ARZI TANIMI

	M1	M2	M3
TEDAVÜLDEKİ PARA	⊗	⊗	⊗
O/N MEVDUAT	⊗	⊗	⊗
2 YILA KADAR VADELİ MEV.		⊗	⊗
3 AYA KADAR VADELİ MEV.		⊗	⊗
REPO			⊗
PARA PİYASASI FONLARI VE KAĞITLARI			⊗
2 YILA KADAR VADELİ BORÇ SENETLERİ			⊗

EK 4 EURO BANKNOTLARIN ÖZELLİKLERİ

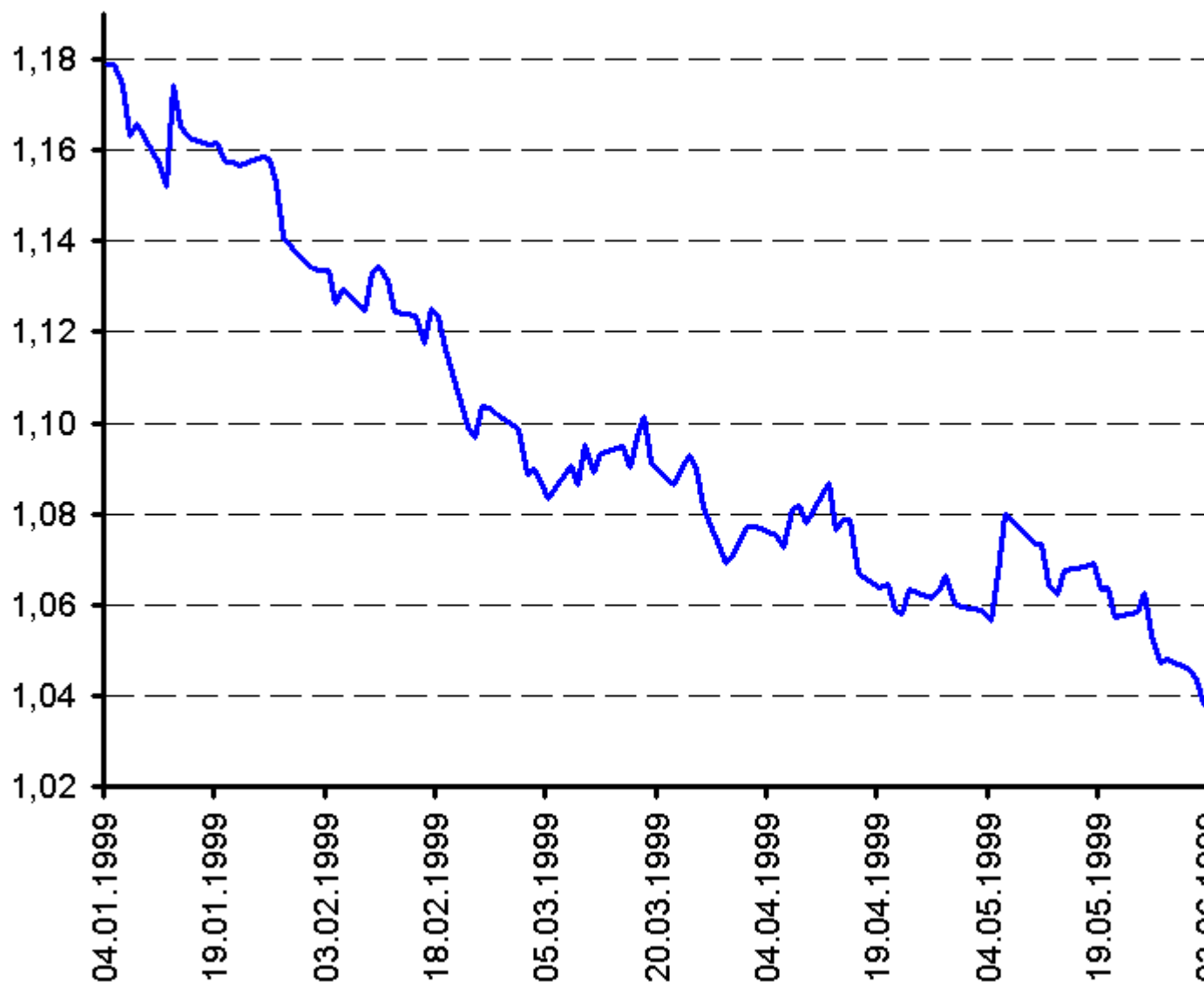
DEĞERİ	BOYUTLARI	HAKİM RENK	TASARIM
5	120 x 62 mm	Gri	Klasik

10	127 x 67 mm	Kırmızı	Roma Mimarisi
20	133 x 72 mm	Mavi	Gotik
50	140 x 77 mm	Turuncu	Rönesans
100	147 x 82 mm	Yeşil	Barok ve Rokoko
200	153 x 82 mm	Sarı-Kahverengi	Demir ve Cam Mimarisi
500	160 x 82 mm	Mor	Modern 20. yy Mimarisi

EK 5

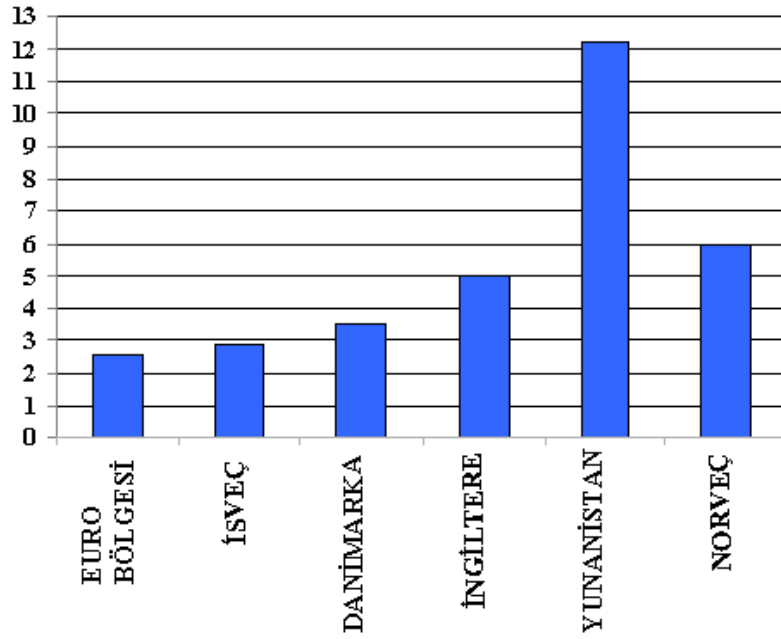
ÜLKELERİN ECB SERMAYESİNDEKİ PAYLARI			
Belçika	% 2.8658	Lüksemburg	%0.1492
Danimarka	% 1.6709	Hollanda	%4.2780
Almanya	% 24.4935	Avusturya	%2.3594
Yunanistan	%2.0564	Portekiz	%1.9232
İspanya	%8.8935	Finlandiya	%1.3970
Fransa	%16.8337	İsveç	%2.6537
İrlanda	%0.8496	İngiltere	%14.6811
İtalya	%14.8950		

EK 6 EURO/DOLAR PARİTESİ (NOMİNAL)

EK 7

AVRUPA'DA KISA DÖNEM FAİZ ORANLARI-HAZİRAN 1999

EK 8

AB KOMİSYON TAHMİNLERİ EURO BÖLGESİ, Mart 1999

	1997	1998	1999	2000
GSYİH	2.5	3.0	2.2	2.7
İSTİHDAM	0.2	1.1	0.9	0.9
İŞSİZLİK ORANI	11.8	10.9	10.4	9.9
ENFLASYON Özel Tüketim Deflatörü	1.9	1.4	1.2	1.5
BÜTÇE AÇIĞI/GSYİH	-2.5	-2.1	-1.9	-1.7
KAMU BORÇ/GSYİH	75.1	73.4	72.6	71.2
CARİ İŞLEM DENGESİ/GSYİH	1.8	1.7	1.5	1.4

EK 9

1 OCAK 1999 TARİHİNDEN İTİBAREN GEÇERLİ OLAN SABİT VE GERİ DÖNÜLMEZ EURO DÖNÜŞÜM ORANLARI

ULUSAL PARA BİRİMİ	1 EUR=
Belçika frangı	40,3399
Alman markı	1,95583
İspanyol pezetası	166,386
Fransız frangı	6,55957
İrlanda punktu	0,787564
İtalyan lireti	1936,27
Lüksemburg frangı	40,3399
Hollanda florini	2,20371
Avusturya şilini	13,7603
Portekiz esküdosu	200,482
Finlandiya markkası	5,94573

EK 10 EMU-11 EKONOMİK GÖSTERGELERİ

	Mayıs 1999	Nisan 1999	Mart 1999	Şubat 1999	Ocak 1998	Aralık 1998	1998	1997
Enflasyon (yıllık % değişim)(HCIP)	1.0	1.1	1.0	0.8	0.8	0.8	1.1	1.6**
İşsizlik Oranı	10.3	10.3	10.5	10.5	10.5	10.6	10.9	11.6
Ticaret (1998 yılı Milyar ECU, 1999 yılı EUR cinsinden hesaplanmıştır)								
İhracat	n.a.	65.3*	72.3	59.7	54.4	64.3	790.8	762.5
İthalat	n.a.	60.4*	66.2	55.7	54.3	57.3	707.8	674.1
Dış Ticaret Dengesi	n.a.	4.9*	6.1	4.0	0.1	7.0	83.0	88.4
Cari İşlemler Dengesi Milyar ECU	Q1 1999 9.2	Q4 1998 17.9	Q3 1998 19.3	Q2 1998 22.2	Q1 1998 7.5			
GSYİH'nin yüzdesi	n.a.	1.2	1.3	1.6			0.5	
Sınai Üretim (3 aylık yüzde değişim)	Şubat- Nisan/ Kasım- Ocak	Ocak- Mart/ Ekim- Aralık	Aralık- Şubat/ Eylül- Kasım	Kasım- Ocak/ Ağustos- Ekim	1998	1997		
	-0.2	-0.4	-0.6	-0.5	4.2	4.1		
GSYİH artışı (%) (Bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yıllık yüzde değişim)	Q1 1999	Q4 1998	Q3 1998	Q2 1998	1998	1997		
	1.8	2.0	2.6	2.8	2.6	2.5		

M3 Para Arzı (Yıllık yüzde artış)	Mayıs 1999	Nisan 1999	Mart 1999	Şubat 1999	Ocak 1998	Aralık 1998
	5.3	5.0	5.2	5.1	5.6	4.7

*Geçici

**İrlanda için aylık veriler, 1995 ve 1996 yıllarına ait çeyrek dönemlik endeks rakamları kullanılarak elde edildiğinden tahmini bir rakamdır.

Kaynak: Eurostat.

EK 11

1998 YILINA İLİŞKİN BİR KESİT				
	EMU-11	AB-15	ABD	JAPONYA
Nüfus (milyon)	292	376	270	127
Yüzölçümü (milyon km²)	2.4	3.2	9.4	0.4
Nominal GSYİH (trilyon \$)	6.5	8.4	8.5	3.5
Kişi Bşına GSYİH (\$)	22.300	22.400	31.400	27.600
Reel GSYİH büyümesi (98/97 %)	3.0	2.8	3.9	-2.9
Cari İşlemler Dengesi (GSYİH'nın yüzdesi)	1.2	0.7	-2.5	3.2
Bütçe dengesi (GSYİH'nın yüzdesi)	-2.1	-1.5	1.4	-9.8
Brüt devlet borçları (GSYİH'nın yüzdesi)	73.4	70	55	95
Tüketici fiyatları- (%)	1.1	1.3	1.6	0.6
İşsizlik oranı (%)	10.9	10.0	4.5	4.1

EK 12

ECB	
Yürütme Kurulu	
Yenilenmeyen ve 1998 yılı Haziran ayında-başlayan 8 yıllık görev süresi	
Başkan : Willem F. Duisenberg (1935 doğumlu)	2006 yılında sona erecek 8 yıllık görev süresi; ancak 2002 yılının ilk yarısında görevi bırakması beklenmektedir
Başkan Yardımcısı : Christian Noyer (1950)	2002 yılında sona erecek 4 yıllık görev süresi
Sirkka Hamalainen (1939)	2003 yılında sona erecek 5 yıllık görev süresi
Eugenio Domingo Solans (1945)	2004 yılında sona erecek 6 yıllık görev süresi
Tommaso Padoa-Schioppa (1940)	2005 yılında sona erecek 7 yıllık görev süresi
Otmar Issing (1935)	2006 yılında sona erecek 8 yıllık görev süresi

Ulusal Merkez Bankası Başkanları	
En az 5 yıllık görev süresi	
Avusturya	Klaus Liebscher (1939). Görev süresi 2000 yılının Haziran ayında dolacaktır (yenilenebilir).
Belçika	Guy Quaden (1945). Görev süresi 2004 yılının Şubat ayında dolacaktır (yenilenebilir).
Finlandiya	Matti Vanhala (1946). Görev süresi 2005 yılının Mayıs ayında dolacaktır (yenilenebilir).
Fransa	Jean-Claude Trichet (1944).Görev süresi 1999 yılının Eylül ayında dolacaktır (yenilenebilir).
Almanya	Hans Tietmeyer (1931).Görev süresi 31 Ağustos 1999 tarihinde dolacak yerine görev süresi 2007 yılının Ağustos ayında dolacak olan Ernst Welteke (1942) geçecektir (yenilenebilir).
İrlanda	Maurice O'Connell (1936) Görev süresi 2001 yılının Nisan ayında dolacaktır (yenilenebilir).
İtalya	Antonio Fazio (1936). Görev süresi sınırlandırılmamıştır.
Lüksemburg	Yves Mersch (1949). Görev süresi 2004 yılının Mayıs ayında dolacaktır (yenilenebilir).
Hollanda	Arnout Wellink (1943). Görev süresi 2004 yılının Haziran ayında dolacaktır (yenilenebilir).
Portekiz	Antonio de Sousa (1955). Görev süresi 1999 yılının Haziran ayında dolacaktır (yenilenebilir).
İspanya	Luis Angel Rojo (1934). Görev süresi 2000 yılının Temmuz ayında dolacaktır (yenilenemez).

EK 13

Merkez Bankası Çalışan Sayısı			
	Çalışan sayısı (1997)	Nüfus-Milyon (1998)	Nüfus/Çalışan Oranı
Fransa	16,171	59	3.631
Almanya	15,881	82	5.167
İtalya	8,956	58	6.427
İspanya	3,228	39	12.190
Belçika	2.805	10	3.634
Portekiz	1,811	10	5.498
Hollanda	1,721	16	9.093
Avusturya	1,150	8	7.021
Finlandiya	766	5	6.719
İrlanda	620	4	5.956
Lüksemburg	132	0.4	3.212
ECB*	534	--	--
Toplam	53,775	291	5.408
ABD	22,706	270	11.891
İngiltere	2,600	59	22.725

* 1998 sonu itibariyle

Bu konudaki sorularınız için:

T.C.Merkez Bankası
Dış İlişkiler Genel Müdürlüğü
Avrupa Birliği ile İlişkiler Müdürlüğü

Ulus/Ankara

Fax
e-mail

:312 324 27 76
: [abi @ tcmb.gov.tr](mailto:abi@tcmb.gov.tr)